

داشته است و به موجب آن چنانچه مال التجاره یکی از صاحبان کالا در کشتی متعاقب وقوع خطر به دریا ریخته می‌شد، کلیه صاحبان کالا و کشتی می‌بایستی در جبران خسارت وی شرکت می‌نمودند.

برخی از محققان نیز وام دریایی (BOTOMRY BONDS) را که سابقه آن به قرن ششم میلادی می‌رسد نوعی بیمه دانسته‌اند. در وام دریایی وام دهنده وامی با بهره سنگین به وام گیرنده (صاحب کالا) پرداخت می‌نمود. باز پرداخت این وام منوط به سالم رسیدن کشتی و کالا به مقصد بود، در صورتی که کشتی و کالا به علت بروز خطرات دریا از بین می‌رفت وام گیرنده الزامی به تسویه وام نداشت. البته روش اجرای وام دریایی بر عکس بیمه‌های باربری امروز بود، یعنی ابتدا وام دهنده ارزش کالا را به وام گیرنده پرداخت می‌کرد و اگر کالا سالم به مقصد می‌رسید وام گیرنده اصل و بهره وام را به وی مسترد می‌نمود، در حالیکه در بیمه‌های باربری ابتدا حق بیمه به بیمه‌گر پرداخت می‌شود سپس چنانچه کالا در اثر وقوع خطرات بیمه شده نابود شود بیمه‌گر ارزش کالا را به بیمه‌گزار پرداخت می‌نماید.

پیشرفت فن‌آوری، ساخت وسایل حمل و نقل جدید و گسترش تجارت بین الملل موجب تغییرات شگرفی در قوانین، کنوانسیون‌های بین‌المللی و بیمه‌های حمل و نقل کالا شده است.

هر چند ساخت کشتیهای جدید مثل کشتیهای رو رو، کانتینربر و پاناماکس استفاده از تجهیزات ناوبری پیشرفته در این کشتیها، ارتقاء مدیریت دریانوردی و استفاده از وسایل جدید بارگیری، تخلیه و جابجایی کالا در بنادر و گمرکات موجب کاهش

نقش و اهمیت بیمه‌های باربری در تجارت جهانی

بیمه باربری قدیمترین رشته بازرگانی است. شاید بتوان منشاء بیمه باربری را به خسارت همگانی (GENERAL AVERAGE نسبت داد که قرن‌ها، قبل از میلاد مسیح وجود

خطرات حمل و نقل گردیده است ولی با توجه به مدت نسبتاً طولانی حمل و نقل بخصوص حملهای دریایی و زمینی در معرض خسارات متعددی قرار دارند. به همین دلیل در حال حاضر کمتر صاحب کالایی بدون پوشش بیمه حمل و نقل کالا مبادرت به حمل کالا می‌نماید واکثر بانکها، گشایش اعتبار اسنادی را منوط به تهیه بیمه‌نامه باربری می‌نمایند. می‌توان

گفت کلیه کالاهایی که در جهان از طریق دریا، هوا و خشکی حمل می‌شوند تحت پوشش این نوع بیمه می‌باشند.

اگر به حجم زیاد کالاهای وارداتی و صادراتی کشورهای جهان توجه شود، اهمیت بیمه‌های باربری بیشتر نمایان می‌گردد. در کشور ما به موجب مقررات جاری، کلیه واردکنندگان کالا ملزم می‌باشند هنگام گشایش اعتبار اسنادی در ایران بیمه‌نامه باربری صادره توسط یکی از شرکتهای بیمه کشور را به بانک گشاینده اعتبار ارائه نمایند.

بر اساس آمارهای موجود، کل حق بیمه رشته بیمه باربری کشور در سال ۱۳۷۵ حدود ۲۱۷ میلیارد ریال بوده است و کل پرتفوی صنعت بیمه کشور در همین سال حدود ۱۲۴۵ میلیارد ریال می‌باشد. بنابراین سهم حق بیمه رشته باربری حدود ۱۷ درصد از کل پرتفوی صنعت بیمه کشور است.

بیمه باربری موجب می‌گردد تافروشدگان و خریداران کالا و بانکها بدون هراس از خطرات حمل و نقل به تجارت بپردازند که این امر خود عامل شکوفایی اقتصاد کشور و توسعه حمل و نقل بین‌الملل و داخلی است.

به عقیده بسیاری از صاحب‌نظران با توجه به ارتباط نزدیک بیمه‌های حمل و نقل کالا با قوانین و کنوانسیون‌های حمل و نقل، مقررات اعتبار اسنادی، تجارت بین‌الملل، مقررات گمرکی و لزوم آشنایی بیمه‌گران با خصوصیات انواع کالاهای تجاری، بیمه حمل و نقل کالا پیچیده‌ترین رشته بازرگانی

است، بخصوص در موارد اعلام خسارت همگانی و عملیات نجات (SALVAGE) بیمه‌گران کالا ارتباط مستقیمی با اشخاص و مراجع مختلف در کشورهای دیگر (از قبیل شرکتهای حمل و نقل، مقامات بندری، بانکها، فروشندهگان کالا، وکلا و ...) خواهند داشت، در این مواقع ارائه تضمین‌های لازم بوسیله بیمه‌گران موجب می‌گردد تا محمولات بیمه‌گزاران به موقع در مقصد به آنان تحویل گردد و این موضوع یکی از ویژگیهای خاص این رشته از بیمه است.

معمولاً اشخاص ذیربط در معاملات بین‌الملل (مثل خریدار، فروشنده، بانکها و شرکتهای حمل و نقل) دارای ملیتهای مختلف هستند و هر یک تابع قوانین کشور خود می‌باشند. با توجه به تعارض قوانین کشورها برای ایجاد اطمینان خاطر و وحدت رویه در معاملات بین‌الملل تا کنون مقررات متحدالشکل و کنوانسیونهای بین‌المللی

متعددی جهت سهولت انجام معاملات بین‌المللی و حفظ حقوق طرفین معاملات تدوین شده است. مثل ۵۰۰ UCP برای اعتبارات اسنادی، اینکوترمز ۱۹۹۰ در مورد اصطلاحات بازرگانی بین‌الملل، کنوانسیون لاهه در خصوص حمل و نقل دریایی و کنوانسیون CMR در حمل و نقل بین‌الملل زمینی. در مورد بیمه‌های باربری اولین بار در سال ۱۹۱۲ در بازار بیمه لندن شرایط متحدالشکلی منتشر گردید، این شرایط چند بار اصلاح شد. آخرین اصلاح این شرایط در سال ۱۹۶۳ انجام شد و همین شرایط تحت عناوین W.A. F.P.A. و ALL RISK تا پایان سال ۱۳۷۵ در کشور ما رایج بود.

در سال ۱۹۸۲ شرایط جدیدی موسوم به شرایط A, B, C در بازار بیمه لندن انتشار یافت که هم اکنون در اکثر کشورهای دنیا منجمله کشور ما بیمه‌نامه‌های باربری براساس این شرایط صادر می‌شود.

والسلام

